

KIHASZNÁLATLAN CSODAPALOTÁBÓL KULTIKUS SZÓRAKOZÓHELY

Volt egyszer egy Ifjúsági Park

Legenda egy omladozó épületegyüttes helyén, a Tabán szívében. Aki 1961 és 1984 között élte fiatal éveit, superlatívuszokban beszél a kor legkultikusabb, bár nem feltétlenül lelegegásabb szórakozóhelyéről. A ma már megmosolyogtató szocialista erkölcs fellegváráról. A kívülállókról és a bent levőkről. Ez a Budai Ifjúsági Park. Örök emlékek, barátságok, szerelmek születtek itt, ahol a fiúk kötelezően zakót és nyakkendőt viseltek.

Mátyás idején a reneszánsz zenére ropták a táncot az előkelőségek. Az első világháború alatt a szonon divott, majd néhány évtized eltelt, és ismét nagyot változott a világ. Vagy nem változott semmit, csak egyszerűen kicserélődtek a szokások? Elvégre amióta ember él a Földön, azóta érvényes a születés, gyermekkor, ifjúkor, felnőttkor, középkor, időskor és halál sorrend. Márpedig minden életkornak megvannak a maga jellemző szokásai, melyek – lássuk be – a civilizáció kezdete óta törvényszerűségek. A gyerekek játszanak, a felnőttek dolgoznak és családról gondoskodnak, az idősök pedig nosztalgiáznak. Az ifjak szórakoznak. De hol?

Helyhez kötött faj az ember. Legáltalában, ami az emlékeit illeti. Ki ne tudná felidézni, hol kapta első csókját élete szerelmétől, vagy éppen hol töltötte ifjúkora nagy részét? Volt egyszer Budán, a Várdomb oldalán egy Ifjúsági Park. A falak még ma is állnak, de már csupán a kísértetek járnak ide szórakozni.

IGY KEZDŐDÖTT MINDEN

Ybl Miklós tervei alapján 1876–1879 között felépült a Várkert Bazár. A ma már a

A Budai Ifjúsági Parkban természetesen belépőt kellett váltani. A hétköznapokon öt forintot, hétvégén a dupláját kérték a jegyekért. A zsíros kenyér 1 forint 80 fillérbe került, igaz, ennyi pénzért hagyma is járt a finomsághoz. Nem titkolt célja volt a vezetőségnek, hogy ezzel is elvegye kedvét a nyilvános csókolózásra vágyóknak az illetlen viselkedéstől.

világörökség részét képező, azonban a máig tisztázatlan jogi helyzet miatt mégis elhanyagolt és omladozó épületegyüttes sosem töltötte be igazán eredeti funkcióját. A Duna-part akkori igen gyér forgalma miatt hamar elmaradoztak a bérlek, így az üzletek helyére művészeti műhelyek, irodák költöztek. Az építész mégsem járt rosszul, hiszen a munkája eredményét elismerendő újabb komoly megbízásokat kapott, például a budai Vár átalakítására. A megbízás teljesítését végül megakadályozta a mester halála.

Az első világháborúnak számos budapesti épület is kárát látta, ez alól az 1920-as évekre már amúgy is részben kihasználatlan Várkert Bazár sem volt kivétel. Az épületben több díszítőelem is megsemmisült. Az 50-es években elkezdték a felújítást, tulajdonképpen részben rombolás formájában. Több ötlet is született a hasznosításra vonatkozóan, de se múzeumot nem költöztettek a Bazárba, se áruházat nem nyitottak benne. A KISZ akkori erős lobbistái elérték, hogy „fent” az ő elképzeléseiket támogassák, ugyanis a hatalom szerette volna szem előtt tartani az ifjúságot. A döntés értelmében átad-

ták a helyet a szórakozni vágyóknak. Akkoriban igencsak korlátozott volt a fiatalság szórakozási lehetősége, nem voltak mulatók minden második utcában. Más lehetőség híján tehát kényszer volt ide járni, ám a kapukon belül a tömeg már édesnek érezte ennek ízét. 1961. augusztus 20-án megnyitotta kapuit a Budai Ifjúsági Park, és ezzel 23 év története vette kezdetét.

SZOCIALISTA ERKÖLCS

A hely hamar népszerűvé vált, elsősorban a munkás-középosztály körében. A szegényebbeknek nem állt módjukban megváltani a belépőjegyet, az értelmiség pedig nem óhajtott a proletariátussal keveredni. Az üzemeltetők és a párt persze mindent elkövetett, hogy a kor első és legnagyobb szabadtéri szórakozóhelye örök szimbólum maradjon, amit a szigorú beléptetési szabályokkal is igyekeztek elérni. Talán ők is úgy tartották, ahogy azt ma egyre több pszichológus gondolja, hogy a lányok hamarabb érnek a fiúknál. A gyengébbik nem képviselői már 16 évesen bebocsátást nyertek, a férfiak csak 18 esztendősen részesülhettek ebben a kiváltságban. Ha bárki korával kapcsolatban kétely merült fel, szigorúan elkérték a személyi igazolványt. Nem ez volt azonban az egyetlen megkötés! A fiúk csak lányokkal táncolhattak, pontosabban egyszerre csak eggyel. A lányok sem választhattak egyidejűleg több táncpartnert. Ha valaki twist-lépéseket merészelt

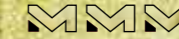
A Parkot többször is fel szeretnék volna támasztani a bezárása óta, de a terv sosem valósult meg. Egy biztos: manapság már nem lehetne akkora sikere, mint fénykorában. A mai ifjúságnak bőven van választási lehetősége, hol kapcsolódjon ki. Régi státuszát elveszítve már csak egy hely lehetne a sok közül.

tenni, miközben nem hozzá való zene szólt, hamar kitesékeltek. A koncertek alatt csapolásról szó sem lehetett! A 70-es évek közepén – a helyszínen – a szeszitalok árusítását is beszüntették. A belépőknek be kellett tartaniuk az öltözködési előírásokat is, a fiúknak zakót, nyakkendőt kellett viselniük, a hölgyek szoknyáját pedig centivel mérték(!), és ha a ruhadarab túl rövidnek bizonyult, csak a kivülálló társaságában hallgathatta a koncertet. Azt már talán meg sem kell említeni, hogy az amerikai farmer nadrág viseletet sem tűrték el a szekrény nagyságú beléptető fiúk.

Az igazsághoz hozzátartozik, hogy az „Ifipark” történetében egyetlen komolyabb rendbontás, esetleg tömegverekedés sem fordult elő.

A park híres/hírheft igazgatója, Rajnák László, akit dalokban is megénekeltek, kiötlötte, hogy a közönség neveléséből a zenekaroknak is ki kell venniük részüket. A kezdeményezés visszafelé sült el, hiszen senki sem vette, nem vehette komolyan. Rajnák önmaga paródiájává vált, a direktor neveléses tételében pedig a zenekarok is segítettek. Schuster Lóránt, a P. Mobil frontembere nem egyszer fizika órát tartott a számok között.

Később a rockerek elérték a házirend enyhítését, és már a bőrdzseki és a hosszú haj viselését is eltűrték a fiúktól. A BIP

kissé átalakult, és, hogy nehogy baj legyen, bevezették a tematikus napokat. Külön kezdtek ide járni a diszkózene, a jazz és a keményrock rajongói. A közönség szélesedett.

Az eddig megalázott vendégeknek semmi sem szolgáltatott volna jobb elégtételt annál, hogy az erkölcsös szesz tekintetében a párt elvárásait is bőven túlteljesítő Rajnák László lebukott. Kiderült, zsebre dolgozott, a belépőkbe befolyó pénz egy részét elsikkasztotta, ráadásul a büfében is túlszámláztak. Ezekért pedig börtön járt.

NAGYFA

Volt, akit kidobtak, de volt, aki be sem akart menni, csak ingyen szeretne volna a koncertet meghallgatni. A Bazár külső fala mellett növekedő fák erősebb ágai jó ülésnéként szolgáltak a csibészeknek. Az akkori hivatalos felfogás szerint közönséges huligánok voltak, olykor a rendőrök kergették el őket. A korabeli sajtó rendre beszámolt a Nagyfa galerinek becézett egyre duzzadó csoport tivornyáiról, ami azt eredményezte, hogy a szabadabb mulatozásra vágyók már eleve nem a parkba, hanem mellé kezdtek járni. Kint ugyanis nem tartatták be a fiatalok szerint lázítóan neveléses szabályokat. Az Ifipark társadalma tehát több részre szakadt, de tény, egyikük számára sem maradt közömbös a kultusz hely.

AKIK FELLÉPTEK

A bő két évtized alatt valamennyi zenés formáció megfordult itt, amely érvényesülni szeretett volna, amennyiben a hatalom is támogatta, vagy legalábbis megtűrte. Az Ifiparkba bejutni akkoriban annyit jelenthetett a felfedezésre váró tehetségeknek, mint ha manapság egy élő televíziós műsorban kapnának lehetőséget. A lázadóknak is alkalmazkodniuk kellett a körülményekhez és az elvárásokhoz. Nem feltétlenül szerették a Várkert Bazárt, de tisztában voltak vele, vagy a megszokást vagy a megszökést választják. Noha a fellépők névsorát gazdagították az akkori (máig is tevékenykedő) sztárzenekarok, a műsor nagy részében az öntevékeny amatőrök kaptak lehetőséget.

Szóló énekesek és formációk váltották egymást. Aradszky László, Karda Beáta, Szécsi Pál. Csak néhány név azok közül, melyek a műsorlapot ékesítették.

Várkonyi Mátyás, a Sztárcsinálók és a Dorian Gray szerzője egy musicalt is írt *Ifipark* címmel. Várkonyi annak idején maga is a fellépők között volt. A nosztalgikus hangulatú darab főleg azok körében volt sikeres, akik annak idején személyesen is átélhették a Park varázsát.

Bár a BIP Dress Code-ján már akkoriban is sokan mosolyogtak, tudvalevő, hogy manapság is vannak olyan helyek, melyek kapujában ellenőrzik a megfelelő öltözéket. Magukat igényesnek kikiáltó egyes szabadtéri szórakozóhelyekre – a rekkenő nyári hőség ellenére sem – rövidnadrágban engednek be senkit sem.

Az elsők között léptek színpadra a Bergendy testvérek, belőlük lett később a Park hivatalos zenekara. Ugyancsak itt szerette meg a közönség a Sakk-Mattot, az Olympiát, a Hungáriát és az Omegát. Amikor éppen nem volt betiltva, ezek tomboltak a Beatricére. Csaknem teltház volt az az 1980-as EDDA-koncert is, melyen egy falomás következtében öt ember megsérült. A BIP sorsát már sejteni lehetett, de a park még majdnem négy évig működhetett. Sokan reménykedtek a felújításban, hiába.

VALAMI VÉGET ÉRT

A nyolcvanas évek közepére kiderült, az épületegyüttes nem alkalmas a több ezres tömeg veszélytelen szórakozására. Az életveszélyessé nyilvánított épület kapuit az 1984. szeptember 23-án megtartott búcsú buli után bezárták. Az Ifipark betöltötte küldetését és átadta helyét a már épülő Petőfi Csarnoknak, a Pecsának. Bár a Városligetben emelt létesítmény alkalmasnak bizonyult a szórakozásra, hangulatában sosem idézte meg az Ifiparkot. A festői környezetben elhelyezkedő Várkert Bazárból sugárzott televíziós adások nem csak a koncertélményhez jutatta a vidéken élőket, hanem ahhoz is, hogy végre a Budapesttől több száz kilométerre élők is képeket lássanak a Dunáról, a Lánchídról és a Tabánról.